

Nytt forsknings- och utbildningscenter för dövblindfrågor i Storbritannien

31 januari 2025

<https://youtu.be/ljLwOUQSMgg>

Foto: Sarah Remgren

Birmingham City University (BCU) har nu öppnat ett forsknings- och utbildningscenter för dövblindfrågor. Centret, som är det första i sitt slag i Storbritannien, beskrivs i brittiska medier som ett avgörande steg i kampen mot den isolering som många dövblinda upplever.

Centret kommer att bygga vidare på samarbetet mellan universitetet BCU och organisationen Deafblind UK. Deafblind UK är en nationell välgörenhetsorganisation i Storbritannien som stödjer personer med både syn- och hörselnedsättning. Organisationen erbjuder praktisk hjälp, emotionellt stöd, teknisk assistans, information och rådgivning för dem som behöver det. Deras mål är att hjälpa personer med dövblindhet att leva självständigt.

Det nya centret har som mål att koppla samman forskare, praktiker och personer med dövblindhet för att öka medvetenheten och kunskapen om hur dövblindhet påverkar människor. Det görs bland annat genom att påverka beslutsfattare. Centret ska också fungera som en plattform för att utbilda en ny generation av experter inom området samt utveckla innovativa lösningar och tjänster.

Lord David Blunkett har varit politiker och är blind sedan födseln. Han säger till nyhetssajten Canary att man idag vet en hel del om sensoriska utmaningar för blinda och döva var för sig, men desto mindre om de dubbla utmaningar som dövblinda möter dagligen. David menar att centret kommer att bidra till ökad förståelse och visa hur social och teknisk innovation kan hjälpa till i framtiden.

Organisationen Deafblind UK:s VD Nikki Morris betonar på samma nyhetssajt att det stora behovet är att förstå effekterna av dövblindhet bättre. Idag finns det cirka 450 000 personer i Storbritannien som har någon form av dövblindhet, så behovet av forskning och stöd är stort. Forskningen på området är begränsad, och centret strävar efter att bli en ledande aktör både nationellt och internationellt.

Nikki menar att det nya centret fyller en viktig lucka i forskningen och ger hopp till dem som lever med dubbel sensorisk förlust.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Ny teckenspråkstolkningstjänst i Indien

31 januari 2025

Foto: Adobe Stock

En ny digital teckenspråkstolkningstjänst har lanserats i Madhya Pradesh i Indien. Tjänsten ska ge bättre tillgång till kommunikation på offentliga platser. Initiativet, som går under namnet SignAble's Live Interpretation Service, invigdes av Ram Rao Bhosale som är generaldirektör för Indiens motsvarighet till Myndigheten för delaktighet.

Vid invigningen av tolktjänsten överlämnade representanter från organisationerna Deaf Can Foundation och SignAble Communications en klocka med siffror på teckenspråk till generaldirektören Ram, som en symbol för en inkluderande kommunikation. Ram betonade att initiativet framhäver regeringens åtagande att skapa en mer inkluderande miljö för döva och hörselskadade.

Priti Soni, generalsekreterare för Deaf Can Foundation berättar för nyhetssajten News Drum att den digitala tolktjänsten kommer att finnas på flera viktiga offentliga platser som polisstationer, distriktsdomstolar och sjukhus och nås genom att skanna en QR kod som finns uppsatt där. Den kommer att kunna användas måndag-lördag mellan klockan 9:00 och 18:00.

Tolktjänsten är en del av en bredare satsning på att förbättra livskvaliteten för personer med funktionsnedsättningar, genom att säkerställa att de har tillgång till nödvändiga kommunikationsverktyg i vardagen.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Jamaicansk bank satsar på teckenspråk

31 januari 2025

Foto: Adobe Stock

Över hundra medarbetare i kundtjänsten på Scotiabank på Jamaica har lärt sig grundläggande tecken. Initiativet har banken tagit tillsammans med det sociala företaget Deaf CAN! Coffee, och är ett sätt för banken att visa att de prioriterar inkludering av människor med funktionsnedsättning. Under en period har en del av bankens personal fått möjlighet att lära sig grunderna i teckenspråk, och fler kommer att få möjlighet.

Deaf CAN! Coffee är ett socialt företag som utbildar och sysselsätter döva inom kaffe- och bakningsområdet. Under utbildningsperioden bjöd de bankpersonalen på smakprover av sitt kaffe och sina sötsaker, vilket blev ett uppskattat inslag.

Tanken är att bankpersonalen efter avslutad utbildning kommer att kunna kommunicera med döva kunder genom att använda grundläggande tecken, vilket förbättrar kundupplevelsen för en ofta förbisedd grupp. Dessutom har delar av utbildningen spelats in på video, som personalen kan titta på när de behöver. Det inspelade materialet gör det också möjligt att använda ordna repetitionsutbildningar och samt utbilda nyanställd personal.

Initiativet är ett tydligt exempel på hur näringslivet kan bidra till social inkludering och samtidigt förstärka sina egna kundrelationer. Genom samarbetet med Deaf CAN! Coffee visar Scotiabank hur man kan arbeta för tillgänglighet och mångfald. De ser fram emot att se fler företag ta liknande initiativ. Deaf CAN! Coffee tycker det varit givande att få vara en del av denna utbildning och sprida kunskap om

dövas kultur och kommunikation.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Ett centralt arkiv för dövas historia i Nederländerna tar form

31 januari 2025

Foto: Nederlands Dovenarchief

Arbetsgruppen för kulturellt dövarv (CED) från Dovenschap och Kentalis har tillsammans lagt grunden för det Nederländska Dövarkivet (NDA). De får ekonomiskt stöd från Kentalis, som erbjuder bland annat vård, handledning i skolan och arbetsvägledning. Målet är att skapa en central plats där dövas historia i Nederländerna kan samlas och bevaras. Det handlar om gamla dokument, foton och tidskrifter.

Sedan 2015 har CED arbetat med att samla in berättelser från dövgemenskapen, medan Kentalis 2019 startade en arbetsgrupp som fokuserar på att sammanföra historien om dövundervisning och vård. Materialet är dock utspritt över hela landet, vilket gör det svårt att hitta. Därför beslutade de båda organisationerna att slå ihop sina resurser och skapa ett gemensamt arkiv. De inspirerades också av ett liknande projekt i Storbritannien. Forskaren Corrie Tijsseling från Kentalis och volontären från CED, Lianne Westenberg, berättade om arkivet för DNieuws, vår samarbetspartner i Nederländerna.

Enligt Corrie är ett centralt arkiv mycket behövligt. "För min doktorsavhandling var jag tvungen att resa över hela Nederländerna för att hitta information i olika arkiv. Det tog enormt mycket tid och energi. Nu kan man hitta information med ett klick via en webbplats" berättade hon.

Hur långt tillbaka sträcker sig egentligen dövhistorien? Lianne och Corrie berättar

att under början av 1900-talet var dövas föreningsliv mycket starkt. Det fanns ett tiotal föreningar över hela landet för exempelvis fotboll, teater, schack och simning. Dessa föreningar var ofta kopplade till religiösa samfund, som katolska eller protestantiska riktningar, men det fanns också offentliga föreningar som var öppna för alla.

NDA innehåller nu främst gamla utgåvor av Woord en Gebaar (Ord och tecken) från perioden 1981–1994. Att offentliggöra mer material är dock inte enkelt. Strikta regler, som GDPR och Arkivlagen och upphovsrätten styr vad som får publiceras, förklarar de. Materialet kontrolleras först och sen avgörs om materialet får ingå i den offentliga delen av arkivet eller den avstängda delen. Därefter granskas kvaliteten. Sedan registreras materialet i det professionella arkivsystemet, där det får en kod och andra egenskaper. Att bygga upp det Nederländska Dövarket är ett tidskrävande arbete. Det kommer att ta år innan det är ett fullständigt arkiv.

Här i Sverige pågår det nu ett liknande projekt, nämligen Dövas Kulturarvscentrum som drivs av Sveriges Dövas Riksförbund, Västansviks folkhögskola och föreningen Pär Aron Borgs vänner. Projektets huvudfokus är att bygga upp ett fysiskt museum och utveckla ett digitalt museum. Projektet pågår mellan oktober 2023 fram till oktober 2026, med stöd från Allmänna Arvsfonden.

Jos de Winde, Dniews

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Marlee Matlins liv hyllas i en ny gripande dokumentär

31 januari 2025

Foto: Courtesy Sundance Institute

Förra helgen hade dokumentären Marlee Matlin: Not Alone Anymore (Inte ensam längre) premiär på Sundance Film Festival 2025 i USA, och

hyllades med stående ovationer. Filmen är regisserad av Shoshannah Stern, som själv är döv och erbjuder en inblick i den döve skådespelaren Marlees liv och karriär. Dokumentären lyfter fram Matlins arbete och betydelse för representationen av döva i Hollywood.

Marlee Matlin blev historisk 1987 när hon som 21-åring vann en Oscar för sin roll i filmen Bortom alla ord. Hon var då den första döva skådespelaren att vinna det prestigefyllda priset. Men framgången förde också med sig utmaningar, som fördomsfulla frågor och ifrågasättanden om hennes rätt att ta plats i filmbranschen.

I dokumentären berättar Marlee om dessa motgångar och om sitt arbete för att stärka dövas rättigheter. Bland annat har hon kämpat för att göra textning obligatorisk på amerikansk tv. Dokumentären belyser också svårigheter hon mött, såsom ett våldsamt förhållande med skådespelaren William Hurt och kampen mot ett beroende.

Sundance Film Festival pågår mellan den 23 januari och 2 februari i år. Under en intervju vid premiären sade Shoshannah att hon var stolt över att få berätta Marlees historia. Hon ville skapa en visuell dokumentär som gav plats åt det amerikanska teckenspråket (ASL) och som inkluderade fler döva filmskapare. Vid premiären deltog många döva, vilket var ett bra tillfälle att visa filmbranschen att det finns fler. Dokumentären är nämligen inte den enda som sätter döva i fokus vid årets festival. Filmen Deaf President Now, regisserad av Nyle DiMarco, premiärvisades också och handlar om de historiska protesterna på Gallaudet University.

Dokumentären om Marlee kan ses online via Sundance Film Festivals hemsida.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Ideella föreningar i Slovakien vill inrätta rådgivningscenter för döva barn

31 januari 2025

Foto: Canva

I Slovakien har två ideella föreningar beslutat sig för att slå ihop sina krafter. Anledningen är att de vill etablera ett nätverk av specialiserade rådgivningscenter för barn med hörselnedsättning i alla regioner. Deras mål är att säkerställa högkvalitativ professionell vård för döva barn från tidig ålder till avslutad högskoleutbildning (0-25 år).

Den nuvarande situationen i Slovakien är sådan att döva och hörselskadade barn endast har tillgång till ett specialiserat rådgivningscenter, beläget i Bratislava. Många familjer använder sig av tjänster som erbjuds av ideella föreningar, men deras arbete är begränsat till barn upp till 7 års ålder. Efter denna ålder hänvisade barnen till vanliga rådgivningscenter eller den specialiserade institutionen i Bratislava. Det gör det svårt att få tillgång till nödvändiga tjänster.

Trots löften om förbättring har antalet specialiserade center inte ökat. Vissa tidigare center i städerna Levoča, Lučenec och Prešov har dessutom lagts ner. De befintliga rådgivnings- och förebyggande center erbjuder inte alltid tjänster för döva och hörselskadade barn. De som gör det har ofta bara en grundläggande rådgivning som inte är tillräckligt anpassad till barnens specifika behov. Situationen påverkar inte bara barnens utveckling utan också deras familjer, som behöver regelbunden professionell hjälp inom hörselområdet, språkutveckling samt social integration.

Nu har två föreningar slagit ihop sina krafter. OZ Uškové deti, som stöttar barn med hörselnedsättningar, och OZ Umenie počut' som hjälper föräldrar till döva barn genom konstnärliga aktiviteter och kreativt stöd. Tillsammans vädjar de till utbildningsministeriet att upprätta ett nätverk av specialiserade rådgivningscenter som kan tillhandahålla omfattande och regelbunden vård i hela Slovakien.

Ett sådant nätverk skulle säkerställa tillgång till professionella tjänster för dessa barn i alla regioner. Det skulle också ge föräldrar möjlighet att ge sina barn

regelbundet stöd från hörselpedagoger, logopeder, psykologer och andra experter som förstår behoven hos barn med hörselnedsättning.

Klaudia Jusková, Spravy SPJ

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Döv elevassistent anmäler skoldistrikt för diskriminering

31 januari 2025

Bild: Adobe Stock

Tara Warford, en döv elevassistent, har lämnat in en anmälan om diskriminering mot Burnabys skoldistrikt i Kanada. Hon hävdar att distriktet vägrar anställa henne till klassrum där eleverna är hörande, trots hennes kvalifikationer och erfarenhet. Distriktet förnekar anklagelserna men domstolen vill ta upp fallet för utredning.

Tara arbetar för närvarande vid BC Provincial School for the Deaf (BCSD), som ligger på samma campus som den skola hon vill jobba på, Burnaby South Secondary och därmed tillhör samma skoldistrikt.

Enligt beslut från diskrimineringsdomstol anklagar Tara distriktet för att systematiskt neka döva möjligheten att arbeta i skolor med hörande elever. Hon menar att distriktet inte tillhandahåller tolkar för döv personal som vill arbeta med hörande elever, trots att distriktet erbjuder sådant stöd för icke-döv personal som arbetar med döva elever. Tara hävdar även att personal inom distriktet använt sig av ett diskriminerande språkbruk och sagt att hon saknar kvalifikationer för att undervisa hörande.

Burnabys skoldistrikt förnekar anklagelserna och hävdar att de har gjort allt för att anpassa sig till Taras behov men att hon inte uppfyller kraven för de positioner hon

ansökt till. Distriktet påpekar att hon har försökt byta arbetsplats vid flera tillfällen – 2018, 2019 och 2021 – men att hon i varje fall bedömdes som bäst lämpad för sin nuvarande roll vid BCSD.

I sin ursprungliga anmälan från januari 2022 och en senare ändring i juli 2024 påstår Tara att diskrimineringen har pågått sedan 2016. Hon menar att distriktet har skapat en "förgiftad arbetsmiljö" genom att konsekvent hävda att hon inte kan arbeta effektivt utanför den döva skolmiljön.

Distriktet försökte få domstolen att avvisa Taras ändrade anmälan, med hänvisning till att nya anklagelser lagts till för sent. Domstolen avslog dock detta och menade att anklagelserna visade på ett mönster av långvarig diskriminering och att det var av allmänintresse att utreda dem, trots förseningen.

Beslutet innebär att Burnabys skoldistrikt ska svara på den ändrade anmälan innan månadsskiftet. Själva diskrimineringsfallet är ännu inte avgjort.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Tio års väntan på rättvisa för det döva offret

31 januari 2025

Foto: Adobe Stock

År 2015, vid 20 års ålder, anmälde en fransk döv kvinna, som kallas för Margaux, sin döve fosterpappa för våldtäkt och sexuella övergrepp. Hon hoppades att rättssystemet skulle agera snabbt, men utredningen gick långsamt framåt. Under åtta år väntade hon utan att få några konkreta nyheter. Först 2023 åtalades fosterpappan, men idag, nästan tio år senare, väntar hon fortfarande på rättvisa. Den långa väntan har varit en psykisk prövning som skapat frustration och känslor av övergivenhet.

I december 2024 publicerades en artikel i en fransk tidning som berättade om Margauxs kamp, med titeln "Margauxs avsky – nio år efter polisanmälan". Hon placerades i fosterhem vid 12 års ålder. Vid 18 års ålder förändras hennes liv dramatiskt när övergreppen började. Hon lämnade fosterhemmet vid 20 års ålder, efter att ha utsatts för dessa övergrepp, varpå anmälan gjordes. Margaux hoppas att den publicitet hon fått ska bidra till att påskynda rättsprocessen.

Efter att artikeln publicerats delade Margaux sina känslor. Till MédiaPi, vår samarbetspartner i Frankrike, sa hon att det var skönt att bli erkänd, men att återvända till hennes minnen från det förflutna väckte hennes ilska igen. På sociala medier har hon fått mycket stöd som betyder mycket för henne, men på det juridiska planet har inget hänt.

Den långa väntan är svår att hantera för henne. Hon berättade att det är väldigt jobbigt och att hon känner sig ofta deprimerad, orolig och ibland paranoid. Med tiden har det blivit bättre, men hon har alltid varit rädd att stöta på honom. Dövsamhället är litet så hon har sett honom två gånger, vilket fått henne att frysa till. Margaux betonar att förövaren måste straffas och att det inte är acceptabelt att utredningen tar så lång tid.

I artikeln undersöker man orsakerna till rättssystemets extrema långsamhet och nämner domstolarnas överbelastning, vilket tvingat dem att prioritera vissa fall och lämna Margauxs fall i bakgrunden. För Margaux är det tydligt att förändringar behövs i rättssystemet. Kvinnors situationer borde prioriteras och tillgängligheten för döva är dålig. Många tolkar vägrar sådana uppdrag eftersom de är dåligt betalda och betalningen dröjer, berättade Margaux. Vad hon vill är att saker förändras, inte bara för henne utan för alla offer i hennes situation, för att bryta tabun och hävda sina rättigheter. Hennes slutliga önskan är att kunna gå vidare. Om det inte händer något är hon beredd att anmäla rättssystemet.

Många offer i Frankrike uttrycker sin ilska över ett långsamt och orättvist rättssystem. En studie visar att 86% av fallen med sexuellt våld läggs ner, vilket bidrar till känslan av övergivenhet hos många offer.

Estelle Arnoux, MédiaPi

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

RTÉ i Irland firar 50 år av nyheter på irländskt teckenspråk

31 januari 2025

Foto: RTÉ

RTÉ firar ett halvt sekel av sin nyhetsbulletin på teckenspråk, som var den första i sitt slag i Europa när den lanserades för 50 år sedan, 1975. Denna bulletin har utvecklats till det som idag är känt som RTÉ Nyheter på irländskt teckenspråk, som sänds sju dagar i veckan och har nästan 100 000 tittare dagligen.

Nyhetsbulletinen utvecklades i samarbete med Irlands dövförbund och var den första regelbundna nyhetstjänsten för döva och hörselskadade i Europa. Innan bulletinen lanserades den 6 januari 1975 träffades döva barn och vuxna personal från RTÉ för att experimentera med olika presentationssätt för att se vilket som passade barnen bäst. Denna forskning täckte allt från att läsa text på skärmen till att läsa på läpparna av en nyhetsuppläsare.

Det irländska dövförbundet beskrev projektet som en "milstolpe" som återspeglade en samhällsförändring i attityderna till det irländska teckenspråket. Enligt förbundsordförande Lianne Quigley, var införandet av dagliga nyheter på teckenspråk 1992 en banbrytande händelse. Lianne, som också är medlem i RTÉ:s teckenspråksnyhetsteam, lyfter fram den långa och utmanande vägen mot erkännandet av teckenspråket som ett officiellt språk 2017. Vilket var ytterligare ett viktigt steg mot inkludering och jämlikhet.

I samband med 50-årsjubileet uttryckte RTÉ:s chef för nyheter och samhällsfrågor, Deirdre McCarthy, att denna prestation är ett bevis på inkludering och innovation. Hon tackade också dövförbundet och det irländska dövsamhället för deras samarbete med tv-kanalen.

Här i Sverige hade Nyhetstecken premiär 26 september 1987 och då var det en 20 minuters sändning per vecka. Först den 1 mars 1993, ett år efter Irland, gavs nyheter varje vardag i fem minuter samt ett längre nyhetsprogram på lördagar. Numera sänds Nyhetstecken 10 minuter på vardagar.

Klaudia Jusková, Spravy SPJ

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Döv student vann designpris i Malaysia

31 januari 2025

Foto: AYDA Awards

Ler Teck Ho, en 21-årig döv arkitektstudent, har skapat historia genom att vinna utmärkelsen Best Colour Choice (Bästa Färgval) vid Nippon Paints 2024 Asia Young Designer Awards (AYDA). Han är den första personen med funktionsnedsättning att ta hem en seger i tävlingens historia.

AYDA, som lanserades 2008, har vuxit från en nationell tävling i Malaysia till en internationell plattform med deltagare från 19 länder. Årets tema var "Sammanstråla: Globala designlösningar" och uppmuntrade deltagarna att tänka på både lokala och globala utmaningar i samhället och hitta lösningar genom design.

Lers vinnande projekt *Framexus: Att förena kulturarv och modernitet genom kulturell samverkan*, imponerade på juryn med sitt sätt att kombinera den malaysiska delstaten Malackas rika kulturarv med modern arkitektur. Byggnaden ska föreställa ett kulturcentrum i Malacka och har inspirerats av det traditionella malaysiska byområdet Kampung Morten och Malackaflodens kulturella betydelse.

Kulturcentrumets design beskriver Ler som en "byggnad i en byggnad" där nutida och historiska element smälter samman. Han menar att floden är en viktig del av Malackas kulturarv och en knutpunkt för både lokalbefolkning och turister. Hans vision är att skapa en mötesplats, ett "Malackas vardagsrum" där människor kan dela sina upplevelser.

Ler beskrev vinsten som en oväntad men glädjande överraskning. Till tidningen The Star berättade han att han är otroligt glad och tacksam för den här utmärkelsen och att det visar att hårt arbete och passion verkligen lönar sig. Priset var inte hans första. Han har tidigare vunnit ett pris vid Daikin Youth Design Competition 2023.

Datin Wong Meng Lee, marknadschef för Nippon Paint Malaysia, hyllade Ler för hans kreativitet och förmåga att balansera tradition och modernitet. Han sa att Lers arbete visar att design kan bevara tradition samtidigt som den uppfyller samtida behov, sa Wong. Ler säger att det är viktigt att skapa en inkluderande design som är tillgänglig för alla, att arkitektur handlar om att skapa kopplingar mellan människor och bryta ner hinder.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com